

Arkeologisk förundersökning 2018

Anderslöv 50:11, fornlämning 117

VILLABEBYGGELSE

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2019:2

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2018

Anderslöv 50:11, fornlämning 117

VILLABEBYGGELSE

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2018

Anderslöv 50:11, fornlämning 117

Villabebyggelse

Anderslövs socken, Trelleborgs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2019:2

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Undersökningsområdet från väster

© Skånearkeologi 2019

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Syfte och metod	5
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Arkeologisk utredning	7
Undersökningsresultat	7
Tolkning och källkritik	8
Utvärdering	9
Åtgärdsförslag	10
Referenser	11
Tekniska och administrativa uppgifter	12

Bilagor

Bilaga 1 Arkeobotanisk analys

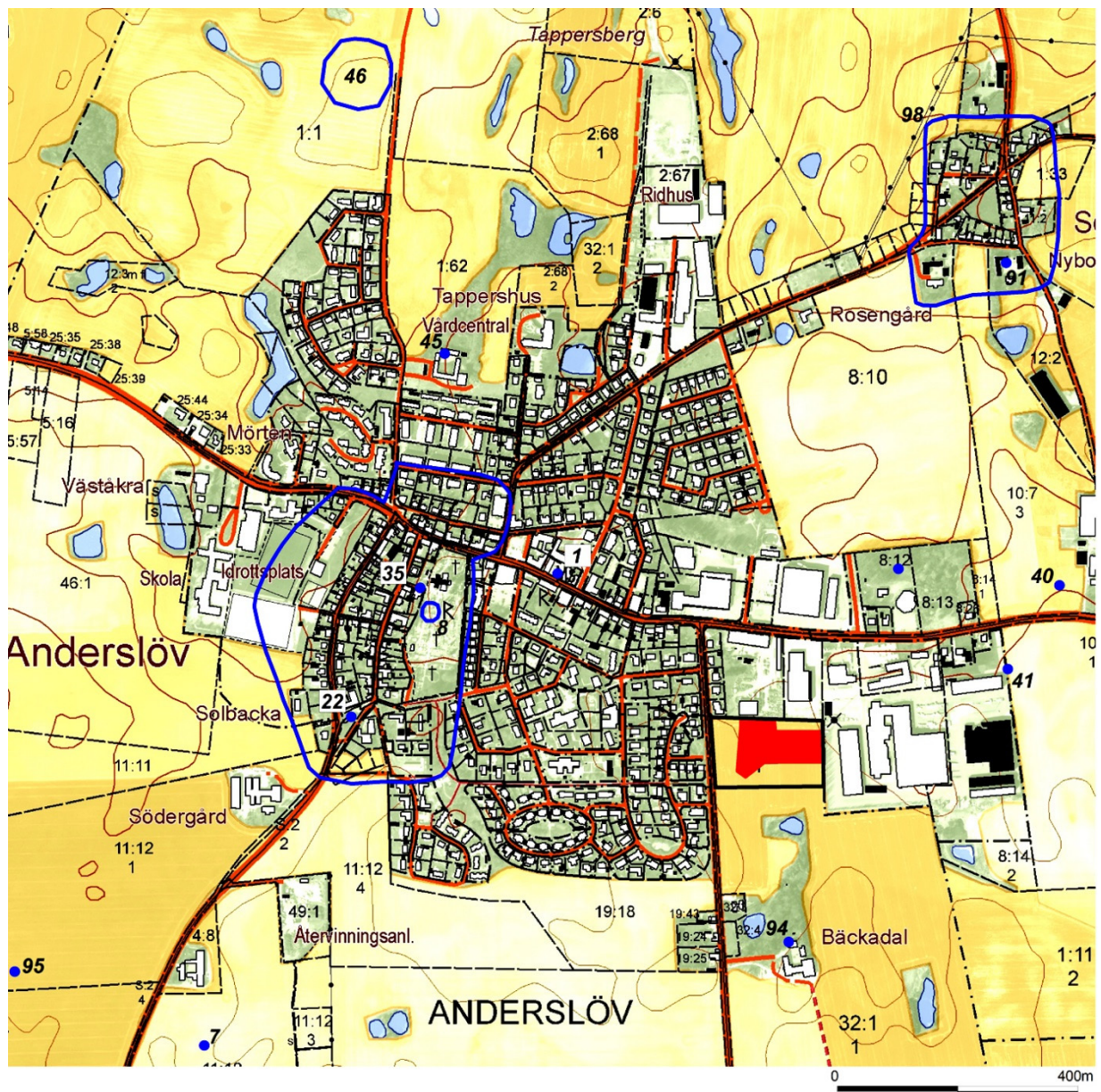
Bilaga 2 C14 analys

Figur 1. Karta över Skåne med Trelleborgs kommun markerat med blå färg och Anderslöv med svart prick.

Figur 2. De i FMIS registrerade fornlämningarna. Undersökningsområdet som i stort sett motsvarar fornlämningen Anderslöv 117 är markerat med rött.

©Lantmäteriet

Sammanfattning

Trelleborgs kommun har för avsikt att bebygga fastigheten Anderslöv 50:11 med bostäder.

Fastigheten har under våren 2018 varit föremål för en arkeologisk utredning som visade att det inom fastigheten förekommer fornlämningar (Sarnäs 2018).

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningen och den hade som mål att klargöra dess omfattning, innehåll, datering och kunskapspotential.

En primär frågeställning var vad stolphålsraderna är rester efter. Skulle förundersökningen komma att visa att det rör sig om tolkningsbara konstruktioner, såsom långhus, skulle dessa dateras.

Vid den arkeologiska förundersökningen upptogs med grävmaskin sammanlagt 655 m², fördelat på åtta schakt. I schakten framkom ett långhus bestående av minst sex par med stolphål efter takbärande stolpar och 11 stolphål från stolpar i norra väggen och östra gaveln. Det framkom ytterligare ett stolphålspar längre västerut som mycket väl kan vara en västlig del av huset.

Två av stolphälarna efter den takbärande konstruktionen undersöktes till hälften och framfloterat material i form av skalkorn har C14 daterats till äldre romersk järnålder.

En mindre grop undersöktes i sin helhet. Denna var tämligen liten med stenar, bl.a. skörbrända, i botten och skulle möjligen kunna tolkas som någon form av kokgrop. I gropan framkom rikligt med keramik med rabbning och i ett fall med vulst. Denna typ av keramik dateras till yngre bronsålder men förekommer även under äldre förromersk järnålder.

Inledning

Trelleborgs kommun har för avsikt att bebygga fastigheten Anderslöv 50:11 med bostäder.

Fastigheten har under våren 2018 varit föremål för en arkeologisk utredning som visade att det inom fastigheten förekommer fornlämningar (Sarnäs 2018).

Syfte och metod

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningen och den hade som mål att klargöra dess omfattning, innehåll, datering och kunskapspotential.

En primär frågeställning var vad stolphålsraderna är rester efter. Skulle förundersökningen komma att visa att det rör sig om tolkningsbara konstruktioner, såsom långhus, skulle dessa dateras.

De två bitar keramik som påträffades vid den arkeologiska utredningen i den östliga våtmarken kan troligen dateras till järnålder. I denna våtmark har dock den förra arrendatorn funnit ett par stenxor från olika tidsperioder, vilket indikerar att det kan förekomma flera kronologiska perioder inom området. Det innebär att en del av målsättningen var att avgöra omfattningen på dessa eventuella andra kronologiska perioder.

Den arkeologiska förundersökningen genomförs i form av sökschaktning med grävmaskin. Sökschakten skulle omfatta maximalt 10 % av exploateringsområdet eller ca 850 m².

Sökschakten skulle att läggas i ostnordostlig–västsydvästlig alternativt västnordvästlig–ostsydostlig riktning för att maximera möjligheterna att upptäcka stolphålsrader som kan vara rester efter långhus då dessa vanligtvis har en öst–västlig riktning.

Schakt och anläggningar inmättes med en RTK-GNSS. Samtliga anläggningar undersöktes i ytan med metalldetektor.

Ett urval av anläggningar undersöktes med spade och skårslev.

I de anläggningar som eventuellt skulle komma ifråga för datering med C14 metoden togs jordprover som floterades i sällkorgar med 0,5 mm stora maskor. Den

rest som blev kvar efter flotering analyserades av Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult AB. För C14 analys valdes förkolnade sädeskorn, vilket egentligen innebär att man daterar användningen av huset och inte själva byggnaden.

C14-analysen genomfördes av Laboratoriet för ¹⁴C datering vid Lunds universitet.

Topografi och fornlämningsmiljö

Undersökningsområdet ligger i utkanten av Anderslövs by och utgörs i dag av flack åkermark, inklämt mellan ett industriområde i öster och norr samt villabebyggelse i väster.

Området som ska bebyggas har tidigare genomkorsats av en järnväg som lades ned 1960 men på den Ekonomiska kartan från 1968–70 syns fortfarande sträckningen som ett impediment.

På 1807 års enskifteskarta finns ett långsträckt område som är markerat som ängsmark och som längre söderut övergår i små öppna vatten förbundna med ett vattendrag. Av ängsmarkens utbredning torde man kunna sluta sig till att det tidigare har funnits ett mindre vattendrag i nord-sydlig riktning. I väster har det tidigare funnits en större mosse eller ett kärr som fyllts igen och delvis bebyggt.

Det förekommer få i FMIS registrerade fornlämningar i närområdet, vilket troligen är en effekt av att omgivande bebyggelse uppförts utan arkeologiska undersökningar.

Ett relevant urval av närliggande fornlämningar ur FMIS redovisas nedan och på figur 2.

Anderslöv 8:1. Hög med en diameter av ca 30 m och en höjd av 1,7 m. Högens sidor är kraftigt omformade och nu mycket långsluttande. Högen är täckt av sentida gravar, frånsett toppen, som är planad.

Anderslöv 22:1. Källa, övertäckt med brunnslock av bräder, på vilket finns ett gammalt uppfodringsverk av järn. Vid inventeringen 1985 har framkommit att denna källa inte skall förväxlas med S:t Anders eller S:t Andreas källa som enligt uppgift av Gösta Nilsson, Solbacka och Ernst Kampf, Skolgatan 24 i Anderslöv, skulle ha legat i gränsen mellan Anderslöv 11:11 (Solbacka) och Anderslöv 46:1 (Väståkra).

Anderslöv 35:1. Flatmarksgrav som är undersökt och borttagen. Vid grävning för en staketstolpe i juni 1973 påträffades på 0,5 m djup delar av ett skelett, bl.a. de nedre extremiteterna och bäckenet. Troligen sentida begravning (självspilling?).

Anderslöv 94:1. Lösfynd. På gårdens ägor har tidigare hittats en flintyx och en flintskära. Fynden är nu förkomma. Uppgift enligt av nuvarande ägaren.

Anderslöv 40:1. Flatmarksgrav med skelettrester. Markeringen är den ungefärliga platsen för fyndet. Platsen undersöktes 1933 av Folke Hansen som endast konstaterar att de funna skelettdelarna, delar av kraniet, armarna och nedre extremiteterna inte låg i sitt ursprungliga läge och att de troligen inte härrörde från sen tid.

Anderslöv 41:1. Fyndplats för stenkista. Markeringen utmärker den ungefärliga platsen för en stenkista. Möjligen kan fyndplatsen ligga något längre västerut och är då belägen inom ett industriområde. Då Folke Hansen undersökte platsen i november 1934 kunde han ej återfinna stenkistan, som av arrendatorn Edvard Nilsson hade rapporterats påträffad vid plöjning hösten 1933. Vid inventeringen 1985 var fältet besätt.

Anderslöv 45:1. Lösfynd. På gården förvaras diverse flinföremål samt en mycket ovanlig hälfförsedd "hacka" av bergart, som är funna på gården. "Hackan" är 14 cm lång, 7,5 cm bred och 6,5 cm tjock. Genomskärningen är närmast rektangulär. Hålet, som går diagonalt genom "hackan", är vinklat, så att vid skaftringen kom spetsen att luta in under skaftet. Fyra flintyxor, varav tre tunnackiga, slipade, 12–13 cm långa, 4,5 cm breda och 1–1,5 cm tjocka. En tjockackig slipad flintyx, 13,5 cm lång, 4,5 cm bred vid eggen och 2,5 cm tjock. Dessutom finns två knackstenar, 8 cm i diameter. Ett flertal pilspetsar har också hittats på gården.

Anderslöv 97:1. Anderslövs bytomt enligt enskifteskartan. Området är idag kyrkby med en omfattande tätortsbebyggelse.

Anderslöv 117. Boplatz med en utbredning av ca 125 x 100 m. Vid en arkeologisk utredning år 2018 framkom 17 stolphål, varav två rader som sannolikt är rester efter stolpburna hus, 2 härdar, 1 kokgrop, 3 gropar och 4 diken/rännor. I en intilliggande

våtmark som troligen utgjort ett vattendrag påträffades järnålderskeramik och bränd lera.

ARKEOLOGISK UTREDNING

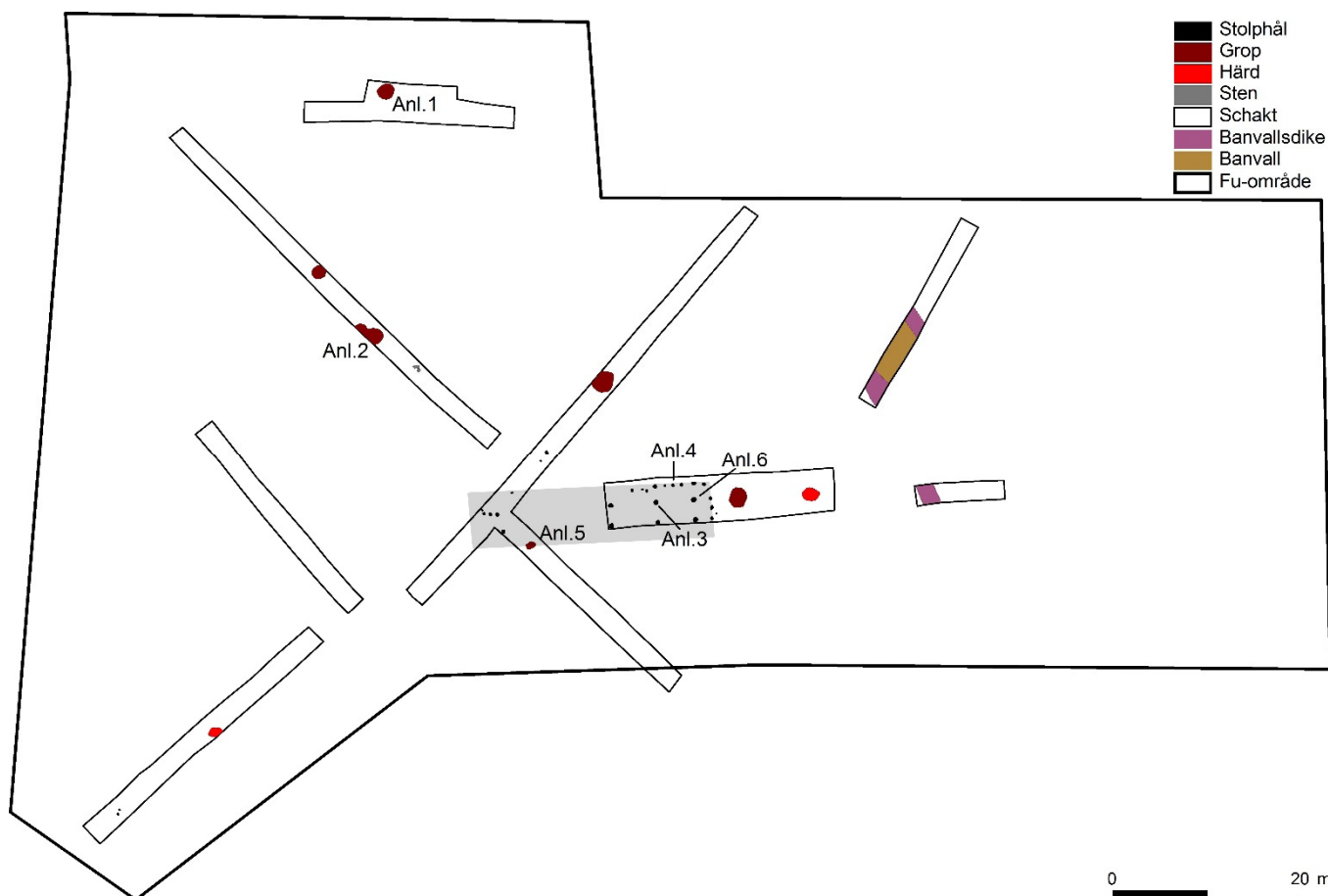
I april 2018 genomfördes en arkeologisk utredning inom ett 20 000 m² stort område.

Vid den arkeologiska utredningen upptogs nio sökschakt med en sammanlagd längd av 356 m, med grävmaskin. Schakten var ca 1,6 m breda. Vid sökschaktningen framkom 17 stolphål, 3 gropar, 1 kokgrop, 2 härdar och 4 diken/rännor. I en våtmarkssänka som troligen utgjort ett vattendrag påträffades två bitar keramik (LUHM 32 863:1) och lite bränd lera. Centralt inom utredningsområdet framkom en konvex rad av åtta kraftiga stolphål som bedömdes tillhöra ett långhus (Sarnäs 2018).

Undersökningsresultat

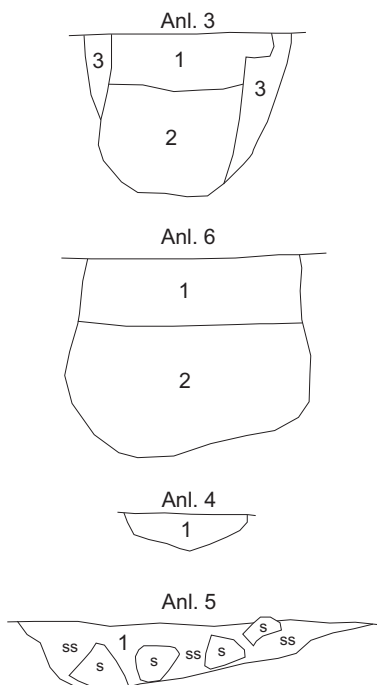
Vid den arkeologiska förundersökningen upptogs med grävmaskin sammanlagt 655 m², fördelat på åtta schakt. I schakten framkom ett långhus bestående av minst sex par med stolphål efter takbärande stolpar och 11 stolphål från stolpar i norra väggen och östra gaveln. Det framkom ytterligare ett stolphålspar längre västerut som mycket väl kan vara en västlig del av huset. Om så är fallet har huset varit minst ca 25 m långt med minst åtta stolphålspar efter den inre takbärande konstruktionen. Huset bör ha haft en bredd av ca 5,5 m. Avståndet mellan stolphålen efter den inre takbärande konstruktionen är ca 2,1 m. Avstånden mellan stolphålsparen var 4 respektive 4,8 m i de två fall det gick att mäta. Förutom långhuset framkom sex gropar och två härdar.

Figur 3. Schaktplan med samtliga anläggningar. Husets förmodade utsträckning är gråmarkerad.

Tabell 1. Förekomsten av makrofossil i de analyserade proverna.

Anl.nr.	3 (L.1)	3 (L.2)	4	5	6 (L.1)	6 (L.2)
Skalkorn		1		1	1	
Obestämt korn					1	
Emmer-/speltvete				1		
Vete obestämt					1	
Fragmenterad säd		2		2	1	
Björk	13					
Bok	2					
Hassel			3			1
Obestämt kol	9		1			3

Figur 4. Sektionsritningar av anl. 3-6. Anl 3 och 6 är de två stolphålen efter den takbärande konstruktionen som daterades med C14 metoden. Anl. 4 är ett exempel på ett av väggstolphålen och anl. 5 är den grop/kogrop i vilken det framkom rikligt med keramik.

Två av stolphålen i den takbärande konstruktionen har undersökts till hälften (anl. 3 och 6). Jordprover har insamlats och floterats med såll med 0,5 mm stora maskor. Ett av stolphålen efter väggen har också undersökts och ett jordprov har insamlats och floterats. Lagerföljden i stolphålen bestod av ett övre lager och ett undre lager. Det förekom något mer förkolnat material i det övre lagret jämfört med det undre. Lagerföljden kan vara ett resultat av att stolparna har satts om med något kortare stolphål. Tre av groparna har undersökts helt eller delvis. Två av dessa har troligen utgjort lertäcker och undersöktes endast till en mindre del då de var stora och fyllningen var mycket hård på grund av torkan. I den större av dessa gropar (anl. 2) påträffades i ytan några små benbitar och små keramikskärvor som inte har kunnat dateras. En tredje grop undersöktes i sin helhet. Denna var tämligen liten med stenar, bl.a. skörbrända, i botten och skulle möjligen kunna tolkas som någon form av kogrop även om djupet var ringa. I gropen framkom rikligt med keramik med rabbnig och i ett fall med vulst. Denna typ av keramik brukar vanligtvis dateras till yngre bronsålder men förekommer även under äldre förromersk järnålder. Ett jordprov insamlades från gropens fyllning och floterades.

Två av stolphålen efter den takbärande konstruktionen undersöktes till hälften och framfloterat material i form av skalkorn har C14 daterats till äldre romersk järnålder. Skalkornen framkom i lager 1 som var det lager som låg överst och om stolparna i huset har blivit omsatta så representerar detta lager husets yngsta fas (se Tabell 2 och bilaga 2).

I de två östra schakten framkom rester efter den banvall som har legat kvar som impediment fram till åtminstone 1970-talet. Spåren utgjordes av diken med en upphöjd banvall mellan sig bestående av material som troligen grävts upp från intilliggande diken. Något fynd av stenkol gjordes.

Tabell 2. De radiometriska resultaten med anl. 3 överst och anl. 6 underst. Se även bilaga 2.

Lab no	BP	Kal. 1 sigma	Kal. 2 sigma	Kal. 2 sigma
LuS 14101	1835±40	130-235 e.Kr. (68,2%)	75-260 e.Kr. (92,3%)	295-320 e.Kr. (3,1%)
LuS 14102	1850±40	125-230 e.Kr. (68,2%)	65-255 e.Kr. (95,4%)	

Tolkning och källkritik

Den långvariga torkan medförde att fyllningen i anläggningarna var mycket hård och fick hackas loss, i något fall med ett järnspett.

Förundersökningen har bekräftat den fornlämningssbild som framträdde vid utredningen, men har kunnat avgränsas tydligare. Det rör sig om en ensamgård med några gropar och härdar.

Figur 5. Foto över gropen i vilken det framkom rikligt med rabbad keramik från yngre bronsålder–förromersk järnålder. Foto från väster.

Resultaten från förundersökningen har skapat en del frågetecken kring kronologin. I en grund grop (anl. 5) påträffades mycket keramik från kärl med rabbat ytskikt och i ett fall även vulst. Denna ytbehandling förekom företrädesvis under yngre bronsålder och äldre delen av förromersk järnålder. De två C14 daterade skalkornen från två stolphål i den takbärande har gett i det närmaste identiska dateringar till äldre romersk järnålder. Huset kan typologiskt dateras till såväl förromersk som äldre romersk järnålder. Det förekommer få stolphål förutom de som intolkats i långhuset, vilket tyder på att det inte skulle finnas fler hus inom undersökningsområdet.

Långhuset torde typologiskt kunna dateras till såväl förromersk som äldre romersk järnålder. I samband med Väst kustbaneprojektet gjorde Magnus Artursson en genomgång av långhus från äldre järnålder som visar att avståndet mellan de takbärande stolparna i stolphålsparen (bockarna) minskar med tiden samtidigt som avståndet mellan stolphålsparen blir längre (Artursson 2005). Samma tendens kunde beläggas inom projektet Öresundsförbindelsen av Nils Björhem och Björn Magnusson Staaf (Björhem & Magnusson Staaf 2006). Husets bredd är ca 5,5 m med en bockbredd av ca 2,1 m. Husets längd är dock oklar. Dimensionerna är mer typiska för hus från äldre romersk järnålder vilket korresponderar väl med den radiometriska dateringarna från två av stolphålen efter den takbärande konstruktionen.

Keramik och långhuset är inte samtida. Även om fyllningen i de två stolphål efter den takbärande konstruktionen som undersöktes kan tolkas som att stolparna har satts om, är det orimligt att huset har stått från äldre förromersk järnålder fram till äldre romerska järnålder.

Utvärdering

Den arkeologiska förundersökningen har till en del kunnat besvara de i undersökningsplanen uppställda frågorna. Det primära syftet med förundersökningen var att klargöra vilken typ av konstruktion var rester efter. Skulle det visa sig vara ett hus skulle detta i så fall dateras. Ett annat syfte med förundersökningen var att bedöma eventuell omfattning av andra kronologiska perioder eftersom man vid jordbruksarbete har påträffat flintyxor från två olika neolitiska perioder.

De under utredningen påträffade stolphålsraderna är rester efter ett långhus som genom två C14 analyser har daterats till äldre romersk järnålder. En datering som även stöds av husets typologi. Inom husets förmodade utbredning påträffades en mindre grop i vilken framkom mycket keramik med en datering till yngre bronsålder–äldre förromersk järnålder. Fynden i gropen tyder på aktiviteter i området som inte kan kopplas till långhuset utan representerar, antingen en äldre fas eller en indikation om äldre järnåldersboplatser i närområdet. Inom de områden i norr och öster som i dag är industriområden, torde ha utgjort attraktiva boplatslägen under förhistorisk tid.

Figur 6. Två av de mynningar som påträffades i anl. 5. Överst en mynning med rabbnings och vulst (LUHM 32 956:1) Skärvan är 85 cm bred. Underst mynning med rabbnings och vulst (LUHM 32 956:2). Skärvan är 65 cm bred.

Fnr	Sakord	Typ	Material	Del	Antal	Vikt	Anl.	Beskrivning
1	Kärl	Rabbat, vulst	Keramik	Mynning	1	112	5	
2	Kärl	Rabbat	Keramik	Mynning	2	62	5	förtjockad mynning
3	Kärl		Keramik	Mynning, skuldra	1	30	5	
4	Kärl		Keramik	Mynning, skuldra	1	53	5	
5	Skål		Keramik	Botten	1	27	5	
6	Kärl		Keramik	Mynning	2	8	5	
7	Kärl	Rabbat	Keramik		41	364	5	
8	Avslag		Flinta		11	34	5	
9	Övrig		Flinta		3	66	5	
10	Kärl		Keramik	Mynning	2	7	2	
11	Avslag		Flinta		3	5	2	

Tabell 3. Fyndlista över samtliga tillvaratagna och registrerade fynd.

Åtgärdsförslag

Fornlämningen bör undersökas i händelse av exploatering av området. Fornlämningens kunskapspotential ligger i att den är enfasig utan inslag av äldre eller yngre lämningar, vilket innebär att anläggningar och fynd som framkommer med mycket stor sannolikhet kan kopplas till gården. Det finns en möjlighet att studera en äldre järnåldersgårds disposition och organisation.

Referenser

Litteratur

- Artursson, M. 2005. "Böndernas hus.", Järnålder vid Öresund band 1. Specialstudier och syntes. Red. A. Carlie. Skånska spår – arkeologi längs Västkustbanan. Riksantikvarieämbetet UV Syd.
- Björhem, Nils & Magnusson Staaf, Björn. 2006. "Långuslandskapet. Enstudie av bebyggelse och samhälle från stenålder till järnålder", Öresundsförbindelsen och arkeologi. Malmöfynd nr 8. Malmö Kulturmiljö, s. 5–14.
- Sarnäs, P. 2018. Anderslöv 50:11. Arkeologisk utredning 2018. Detaljplaneläggning. Anderslövs socken, Trelleborgs kommun. Skånearkeologi rapport 2018:13

Kartmaterial

- Fastighetskartan
Ekonomisk karta 1968–70
Enskifteskarta 1807

Internetreferenser

- FMIS

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-15851-2018
Skånearkeologis diarienummer 201832
LUHM nummer 32956

Län ..... Skåne
Kommun ..... Trelleborg
Socken ..... Anderslöv
Fastighet ..... Anderslöv 50:11
RAÅ-nummer 117

Ekonomiska kartans blad 1C9i
Koordinatsystem ..... Sweref 99 TM
N koordinat 6144539
E koordinat 393988
M ö.h. 45

Fältarbetstid 2018-10-22-2018-10-30
Antal arbetsdagar 4
Antal arkeologtimmar 28
Antal maskintimmar 24

Undersökningsområde ..... 8 474 m²
Undersökt yta ..... 655 m²

Projektansvarig ..... Per Sarnäs
Uppdragsgivare ..... Trelleborgs kommun

Tidigare undersökningar ..... Arkeologisk utredning

Arkivmaterial i form av inmättningsfiler, digitala foton, fältritningar och rapportoriginal förvaras på Lunds universitets historiska museum.

Bilaga 1
Arkeobotanisk analys

ARKEOBOTANISK ANALYS

ANDERSLÖV 50:11, SKÅNE

BESTÄLLARE: SKÅNEARKEOLOGI
ANALYS: STEFAN GUSTAFSSON

Inledning

På uppdrag av Skånearkeologi utförde Arkeologikonsult en arkeobotanisk analys av sex prover från Anderslöv 50:11 i Skåne. Proverna floterades av personal från Skånearkeologi.

Vid identifieringen av växtrester och träkol användes referenssamling, referenslitteratur samt olika typer av mikroskop med 4 till 600 gånger förstoring (bl.a. Berggren 1969/1981, Digital Seed Atlas of the Netherlands, Jacomet 2006, Schweingruber 1978/1990, Mork 1946, www.woodanatomy.ch).

Källkritiska aspekter

Graden av bioturbationen i marken påverkar transport av materialtyper i jorden. Det kan ske bland annat genom aktiviteter från maskar, insekter, gnagare och rötter. Mindre kolbitar, sädeskorn och fröer kan via dessa aktiviteter transporteras upp eller ner genom jordlager. I artlistan (figur 2) har bioturbationen för respektive prov uppskattats i en skala från + till +++. Skalan bygger på mängden av rötter, insektsrester, maskkokonger i proverna och där ett + betyder ringa förekomst och +++ betyder riklig förekomst vilket också gäller för träkolet. Syftet med denna uppskattning är att utgöra ett underlag för utplock av daterbart material och diskussioner kring resultat från ^{14}C -analyser.

Art	Antal år
Björk	300
Bok	150
Hassel	60

Figur 1. Den ungefärliga livslängden på de trädslag som påträffats i de analyserade anläggningarna. I relativt ovanliga fall kan enstaka exemplar från de flesta arter bli lite äldre än vad som framgår av tabellen men dessa utgör ovanliga undantag.

Vid urval av trädslag till ^{14}C -analys bygger det på att man väljer den art som har den lägsta högsta egenåldern. Eftersom det sällan går att avgöra vilken egenålder en specifik kolbit har utgår man från hur gammalt respektive trädslag kan bli (figur 1).

Det finns alltid ett källkritiskt problem när det gäller datering av träkol. Naturhändelser som skogsbränder och kulturrelaterade bränder i samband med röjning, svedjebruk, matlagning och uppvärmning genererar träkol. Träkol bryts inte ner på samma sätt som organiskt material utan lagras i marken. Det är främst mekanisk påverkan som fragmenterar upp träkolet. Genom bioturbation och olika markpåverkande aktiviteter kan kolbitar av olika ålder blandas amman. Markens kolarkiv kan därför vara ostrukturerat ur en stratigrafisk synvinkel. Problemet får anses vara olika stort beroende lokala omständigheter. Frön, knoppar, sädeskorn med mera har en egenålder av ett år och passar väl för dateringar. Bioturbationen påverkar även växtmakrofossil på samma sätt som träkolet.

Anl-nr	3	3	4	5	6	6
Lager	1	2			1	2
Mängd kol	++		+	+++	+	+
Bioturbation				+		
Odlade växter						
Skalkorn		1		1	1	
Obestämt korn					1	
Emmer/speltvete				1		
Vete obestämt					1	
Fragmenterad säd		2		2	1	
Vedart						
Björk	13					
Bok	2					
Hassel			3			1
Obestämt kol	9		1			3
Förslag till ¹⁴ C-analys	Björk	Skalkorn	Hassel	Emmer/spelt	Skalkorn	Hassel

Figur 2. Innehåll av växtmakrofossil och träkol i de analyserade anägningarna. + ringa förekomst, ++ god förekomst, +++ riklig förekomst

Resultat

Innehållet i respektive prov återfinns i figur 2. Fyndet består av skalkorn och emmer-/speltvete, och tolkas som hushållsavfall. Artsammansättningen med skalkorn och emmer-/speltvete som dateras till järnålder indikerar att gården varit välbeställd. Eftersom det inte fanns några ogräs i proverna går det inte säga något om åkrarnas skötsel och tillstånd.

Vedart

Träkolet verkar i första hand komma från grenar vilket tyder på att det representerar fallved som förkolnats i samband med uppvärmning och matlagning. Inget tyder på att det rör sig om konstruktionsvirke från byggnader.

Litteratur

BERGGREN, G. 1969. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 2: Cyperaceae. Swedish natural Science Research Council, Stockholm.

BERGGREN, G. 1981. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 3: Salicaceae–Cruciferae. Swedish Museum of natural History, Stockholm.

Hemsida, Digital Seed Atlas of the Netherlands: <http://seeds.eldoc.ub.rug.nl/?pLanguage=en>

JACOMET, S. 2006. Identification of cereal remains from archaeological sites. Archaeobotany Lab, IPAS, Basel University. Opublicerat kompendium.

Mork, E. 1946. *Vedanatomy*.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1978. *Microscopic Wood Anatomy*. Structural variability of stems and twigs in recent and subfossil woods from Central Europe. Zug, Switzerland.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1990. *Anatomy of European woods*. Paul Haupt förlag, Bern, Stuttgart, Wien.

Hemsida, wood anatomy of Central European species: www.woodanatomy.ch

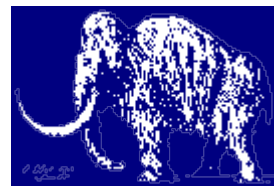
Bilaga 2
C14 analys

LUNDS
UNIVERSITET

Geologiska Institutionen
Laboratoriet för ^{14}C -datering
Sölvegatan 12, Geocentrum II
223 62 LUND
Tel. 046/2227856 Fax 046/2224830

Department of Geology
Radiocarbon Dating Laboratory
Sölvegatan 12, Geocentrum II
S-223 62 LUND
Sweden

Per Sarnäs
Skånearkeologi
Midgårdsgatan 3, 216 19 Malmö

Dateringsattest

Provets benämning	Lab no	Erhållen ^{14}C -ålder BP	Provmgd (mg C)	Förbehandling
Anderslöv 50:11 Anl 3 Lager 2	LuS 14101	1835 ± 40	1,3	HCl, NaOH
Anderslöv 50:11 Anl 6 Lager 1	LuS 14102	1850 ± 40	1,3	HCl, NaOH

Beräkningen av ^{14}C -åldern är baserad på halveringstiden 5568 år. Resultaten är givna i antal år före 1950 (^{14}C -ålder BP). I osäkerhetsangivelsen innefattas statistiskt åtkomliga bidrag från mätningen av prov, standard och bakgrund. Som standard användes enligt internationell överenskommelse 95% av aktiviteten hos NBS oxalsyre-standard. Alla ^{14}C -åldrar är ^{13}C -korrigerade för avvikelser från överenskommet standardvärde på $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ - förhållandet. Kol-14 åldern måste översättas till kalibrerade kol-14 år genom att använda antingen IntCal13 (för terrestra prover) eller Marine13 (för marina prover). För ytterligare information hänvisas till Radiocarbon Vol 55, nr4, 2013.

Lund 2019-01-14

Anne Birgitte Nielsen

Mats Rundgren

